

9.9.2025

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys HE 64/2025 vp eduskunnalle laiksi valtion erityisrahoitustoiminnasta ja sen järjestämisestä

Yleistä

Finnvera kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa. Finnvera on osallistunut työ- ja elinkeinoministeriön nimittämän Finnveran kokonaislainsäädäntöuudistustyöryhmän työhön aktiivisesti ja on ollut myös osa lainsäädännön kokonaisuudistusta valmistelevaa sihteeristöä.

Hallituksen esityksen tavoitteet ovat yhtiön näkökulmasta erittäin tavoiteltavia ja kokonaisuudistukselle on tarve huomioiden osittain jo yli 20 vuotta vanha lainsäädäntöpohja. Esityksen tavoitteena on hallitusohjelman kirjauksen mukaisesti vahvistaa Finnveran vientiä tukevaa roolia. Finnveran toiminnan säänteleminen yleisemmällä tasolla mahdollistaa joustavammin uusien tuotteiden käyttöönoton lain edellyttämät reunaehdot huomioiden. Finnvera kannattaa muutosta, että sääntely on puitelakimaisempaa, eikä lailla säädetä tarkkaan yksittäisten rahoitusinstrumenttien käyttämisestä. Esimerkiksi suomalaisen intressin määritelmä on tärkeä vienninrahoituksessa. Finnvera näkee hyvänä esityksessä olevan määritelmän, joka olisi joustavammin sovellettavissa myös tulevaisuudessa mahdollisesti ilmeneviin uusiin rahoitustarpeisiin ja -tilanteisiin rahoitusmallien, kilpailutilanteiden ja maailman muuttuessa.

Finnvera pitää perusteltuna sitä, että hallituksen esityksessä mainitusti julkisen rahoituksen ja valtiontukien myöntämisen suhteesta julkiseen hallintotehtävään pyydetään perustuslakivaliokunnan lausunto. Perustuslakivaliokunta on aiemmin katsonut mm. Finnveran vientitakuutoiminnan julkiseksi hallintotehtäväksi.

Taloudelliset toimintaedellytykset ja periaatteet

Finnvera pitää erittäin tärkeänä hallituksen esitykseen kirjattua valtion vastuuta, joka on kirjattu lakiin aiempaa selkeämmin. Valtio vastaa kolmansille yhtiön vastuusitoumuksista ml. varainhankinnan. Lisäksi valtio voi myöntää varainhankinnalle maksuttomia valtiontakauksia ja jos yhtiön vienninrahoitus varat eivät riittäisi tappioiden kattamiseen tai toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen, valtion talousarviosta siirretään määrärahoja valtiontakuurahastoon

Finnveran toiminnan kannalta on tärkeää, että taloudelliset toimintaperiaatteet on kuvattu selkeästi lain tasolla. Nyt esitetyssä muodossa, taloudelliset toimintaperiaatteet vahvistavat hallitusohjelman mukaisesti Finnveran vientiä tukevaa roolia. Keskeistä on, että jos yhtiön toiminnan jatkuvuuden kannalta on tarpeellista, määrärahojen siirto viennin rahoituksen puskureihin, on sanamuodoltaan ehdoton.

9.9.2025

Finnvera korostaa sitä, että yhtiön kotimaan rahoituksen kannalta on jatkossakin keskeistä, että valtio korvaa osan Finnveran luotto- ja takaustappioista, mikä osaltaan mahdollistaa kaupallisia toimijoita suuremman riskinoton.

Finnveran kannattaa, että CIRR –koron hallinnointi keskitettäisiin Finnveraan Valtiokonttorista.

Riskinoton perusteet

Yhtiön ja sen tytäryhtiöiden rahoitussitoumusten määrä voi olla enintään 50 miljardia euroa ja varainhankinta 20 miljardia. Finnvera pitää esitettyjä valtuusmääriä, jotka perustuvat nykyisiin valtuuksiin, riittävinä.

Finnvera pitää myönteisenä, että riskinoton periaatteet sekä omistajaohjauksen mahdollisuus antaa tarkempia linjauksia riskinoton tavoitteista nostetaan lakitasolle.

Finnvera toiminnan kannalta riskinoton linjausten tulee olla selkeitä, jotta yhtiö voi toimia kilpailukykyisesti ja tehokkaasti viennin sekä kotimaan rahoituksen osalta. Lisäksi toiminnan ennakoitavuuden kannalta on tärkeää, että valtuusrajat ovat selkeät ja että ne eivät muutu yllättäen.

Ehdotetun 6 § 2 momentin mukaan eduskunta voi talousarviomenettelyn yhteydessä päättää valtuuksien tarkemmasta jaottelusta. Finnvera kiinnittää huomiota siihen, että rahoitussitoumukset ovat pitkäaikaisia takaisinmaksuajaltaan pisimmillään jopa 22 vuotta, joten rahoitusvaltuuksien tarkemmasta jaottelusta päätettäessä tulee ottaa huomioon olemassa oleva vastuukanta ja sen kehittyminen. Suunnitelmaa olisi esityksen perustelujen mukaisesti tarkoituksenmukaista tarkistaa vain kerran vaalikaudessa.

Valvonta

Finnvera pitää myönteisenä sen rahoitusvalvontaa koskevan sääntelyn ja valvonnan kehittämistä sekä yhtiön toiminnan ja riskienhallinnan arviointia.

Finnvera kannattaa esitettyä valvonnan mallia, jossa Finanssivalvonta laatisi valvojan arvion ja valvoisi seurantalukujen laskentamenetelmiä. Työ- ja elinkeinoministeriö huomioisi valvojan arvion päätelmiä yhtiön ohjauksessa.

Finnveraan ei sovelleta esityksen mukaan jatkossakaan luottolaitoslakia eikä vakavaraisuusasetusta. Finnveran tehtävät ja toiminta eroavat huomattavasti talletuspankeista ja luottolaitoksista. Finnveran valmistelijat, johto ja hallitus hoitavat ja hoitaisivat esityksen mukaan jatkossakin rahoitusasioissa julkista hallintotehtävää ja toimivat virkavastuulla. Näin ollen Finnveraan kohdistuva valvonta olisi esityksen mukaisesti eriluonteista kuin Finanssivalvonnan perinteisesti luotto- ja rahoituslaitoksiin kohdistama ns. jatkuva valvonta.

Kuitenkin Finnveran toimintaa tulee valvoa kattavasti, joten esitetty malli ja Finanssivalvojan toimiminen valvojana on kannatettava malli, kun huomioidaan erot luottolaitoksiin esityksen mukaisesti.

Valvonnan muutos edellyttää myös Finnveralta merkittäviä lisäresursseja, lisäksi Finnveran tulee hankkia mahdollisesti järjestelmätukea vastaamaan vaatimuksiin. Tällä hetkellä työ- ja elinkeinoministeriön hoitama Finnveran rahoitusvalvonta on Finnveralle maksutonta, jatkossa valvonnasta tulevat kustannukset tulevat asiakkaiden kannettavaksi yhtiön itsekannattavuustavoitteen takia. Finanssivalvonnan tehtävät olisivat olennaisesti luottolaitosten valvontaa rajatummalla, joten Finnveralle määrättävä valvontamaksu olisi esityksen mukaisesti suhteuttava tähän.

9.9.2025

Valmistautuminen uuteen rahoitusvalvontaan ja asetuksen tarkempi työstö on syytä aloittaa heti. Hallituksen esityksen mukaisesti finanssivalvonnan tehtävät olisi rajattu laissa ja asetuksessa säädettyihin tehtäviin, koska tarkoituksena olisi, että Finanssivalvonta ei valvoisi yhtiön elinkeinopoliittista tehtävää. Finanssivalvonnan tekemä rahoitusvalvonta ei täten vaikuttaisi yhtiön riskinottoon vaan omistajaohjaaja antaisi riskinoton ohjeistuksen 9 §:n mukaisesti. Asetuksen jatkotyöstäminen on tässä mielessä tärkeää, ottaen huomioon se, ettei yhtiön perustehtävä vaarannu.

Valvonnan osalta Finnvera pitää siirtymäaikaa tarpeellisena huomioiden se, että kyseessä on sekä yhtiölle, valvojalle että nykyiselle valvojalle merkittävä muutos. Finnvera pitää tärkeänä ehdotukseen kirjatusti sitä, että valvonnan siirrosta mahdollisesti aiheutuvia järjestelmämuutoksia ja -hankintoja sekä niiden perusteella tuotettavaa raportointia ja tiedonluovutusta voidaan toteuttaa lain voimaantulon jälkeenkin työ- ja elinkeinoministeriön vahvistamassa aikataulussa. Käytännössä järjestelmämuutosten toteutuksiin olisi varattava esityksen mukaisesti aikaa kokonaisuudessaan 24 kuukautta lain voimaantulon jälkeen.

Finnvera OyjJuuso Heinilä
Toimitusjohtaja

Liite

ppt-esitys Finnvera Oyj:n lausunto